

Samfelld föll

math104-2calc Runur, markgildi og samfelldni

Kjartan G. Magnusson, followed by many others

September 16, 2015

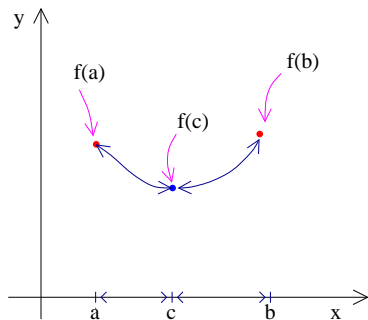
Samfelldni

f er **samfelld** í punkti $c \in (a, b)$ ef

$$\lim_{x \rightarrow c} f(x) = f(c)$$

f er samfelld í vinstri og hægri endapunktum bils $[a, b]$ ef

$$\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = f(a) \quad \text{og} \quad \lim_{x \rightarrow b^-} f(x) = f(b)$$

Samfelld föll

Fall f er samfelld ef það er samfelld í sérhverjum punkti í formenginu D_f .

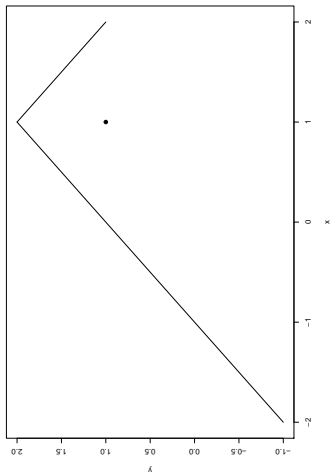
$$f(x) = \begin{cases} x + 1 & x < 1 \\ 1 & x = 1 \\ -x + 3 & x > 1 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = 2$$

og því er

$$\lim_{x \rightarrow 1} f(x) = 2 \neq 1 = f(1)$$

f er því ekki samfelld í $x = 1$.

Samfelldar aðgerðir á samfelldum föllum

Setning: Ef $f(x)$ og $g(x)$ eru samfelld í $x = c$ þá eru eftirfarandi föll einnig samfelld í $x = c$:

① $f + g$

② $f - g$

③ $f \cdot g$

④ $k \cdot f$ ($k \in \mathbb{R}$)

⑤ f/g (ef $g(c) \neq 0$)

Nokkur samfelld föll

Eftirfarandi föll eru samfelld í öllum punktum í **formenginu** D_f :

- 1 margliður $P(x) = a_n x^n + \dots + a_1 x + a_0$
- 2 ræð föll $P(x)/Q(x)$
- 3 rætur $\sqrt[n]{x}$ $n \in \mathbb{N}$, $n > 1$
- 4 hornaföllin $\sin x$, $\cos x$, $\tan x$, $(\sec x, \csc x, \cot x)$
- 5 andhverfu hornaföllin $\sin^{-1} x$, $\cos^{-1} x$, $\tan^{-1} x$, o.s.fr.
- 6 veldisvísisföllin a^x , e^x
- 7 lograföll $\log x$, $\ln x$

Andhverfa samfellds falls

Andhverfa samfellds falls $f(x)$, $f^{-1}(x)$ er samfelld.

(Graf f er ekki „slitið í sundur“ og graf f^{-1} fæst með speglun um línuna $y = x$)

a^x er samfelld fall og því er $\log_a x$ það líka, $\forall a > 0$.

Samsett föll

Ef f er samfelld í c og g er samfelld í $f(c)$, þá er $g \circ f$ samfelld í c .

Dæmi:

$$F(x) = \frac{\sin^2 x + 1}{\sin^2 x + 2 \sin x}$$

$$f(x) = \sin x, \quad g(x) = \frac{x^2 + 1}{x^2 + 2x}$$

$F(x) = (g \circ f)(x)$ er samfelld í c þar sem $\sin c \neq 0$.

Milligildissetningin (Intermediate Value Theorem) og helmingunaraðferðin

Gerum ráð fyrir að fall $f(x)$ sé **samfelld** í $[a, b]$ og L sé á milli $f(a)$ og $f(b)$. Þá er til $c \in [a, b]$ þ.a. $f(c) = L$.

Notum þetta til að finna t.d. lausnir á $f(x) = 0$.

